

Kantonales Sozialamt Graubünden
Uffizi dal servetsch social chantunal dal Grischun
Ufficio del servizio sociale cantonale dei Grigioni

Directivas da qualidad e recumandaziuns da qualidad correladas

per accompagnar las scholaras ed ils scolars en ils internats en il chantun Grischun

Versiun 1-0
Data valaivlas a partir dal 1. da schaner 2024 cun in termin transitoric
fin ils 31 da december 2025

Cuntegn

1	Senn ed intent da las directivas e da las recumandaziuns da qualidad	3
2	Basa legala	4
3	Directivas da qualidad	4
4	Recumandaziuns da qualidad	6

1 Senn ed intent da las directivas e da las recumandaziuns da qualidad

<i>Cumpetenzas</i>	<p>Tenor la Lescha davart las scolas medias en il chantun Grischun (Lescha davart las scolas medias; LSM, DG 425.000) è l'Uffizi per la furmaziun media-superiura (UMS) cumpetent per garantir la qualidad e per survegliar ils fatgs da las scolas medias.</p> <p>Tenor l'art. 13 da l'Ordinaziun davart il piazzament d'uffants per la tgira (OPUA; CS 211.222.338) dovra ina permissiun, tgi che retschaiva durant il di e durant la notg persunas minorennas per l'educaziun, per la tgira e per la scolaziun. Sco autoritad cumpetenta en il Grischun è definì l'Uffizi chantunal dal servetsch social, quai tenor l'art. 2 da la OPUA.</p> <p>Da questas basas resulta ina repartiziun da las incumbensas en quel senn, ch'il UMS è cumpetent per ils fatgs da las scolas medias tenor l'art. 4 da la Lescha davart las scolas medias e l'Uffizi chantunal dal servetsch social per il sector dals internats correspudentamain a l'art. 13 da l'Ordinaziun davart il piazzament d'uffants per la tgira.</p>
<i>Valaivladad</i>	<p>Sin fundament da quai valan questas directivas e recumandaziuns da qualidad per ils internats da las scolas medias en il chantun Grischun, independentamain dal fatg, sche tals disponan d'in sistem da management da qualidad certitgà u betg. Las directivas e recumandaziuns da qualidad vegnan applitgadas tenor las basas legalas che valan per l'assistenza regulara da persunas minorennas.</p> <p>Ils internats da las scolas medias porschan alloschi ed assistenza a scolaras e scolaras da l'entir mund. Las scolaras ed ils scolaras dals internats da las scolas medias han per regla tranter 13 e 19 onns.</p>
<i>Entrada en vigur</i>	<p>Resguardond in termin transitoric fin ils 31 da december 2025 s'obligheschan ils internats da las scolas medias d'ademplier questas directivas e recumandaziuns da qualidad. Per il 1. da schaner 2026 fan las directivas da qualidad part da las cunvegns da prestaziun tranter il UMS e las scolas medias, quai tenor l'art. 10 da la Lescha davart las scolas medias.</p>
<i>Intent</i>	<p>Quest document da reglamentaziun consista da las <i>directivas da qualidad</i> e da las <i>recumandaziuns da qualidad</i>.</p> <p>Las <i>directivas da qualidad</i> han l'intent d'orientar la furniziun da prestaziuns a la protecziun da la personalitad e da l'integritad.</p> <p>Las <i>recumandaziuns da qualidad</i> han l'intent d'orientar la furniziun da prestaziuns a la trasparenza ed a la chapaivladad sco er a l'integrasiun sociala ed a la capacitad da prestaziun da las scolaras e dals scolaras en scola.</p>
<i>Permissiun</i>	<p>Tut ils internats da las scolas medias en il chantun Grischun ston ademplir las <i>directivas da qualidad</i> da quest document da reglamentaziun per survegnir ina permissiun da manaschi. Ensem cun ils documents concepziunals relevants sto la dumonda da survegnir ina permissiun vegnir inoltrada a l'Uffizi chantunal dal servetsch social il pli tard 6 mais avant il cumenzament da la permissiun.</p>
<i>Autoevaluaziun</i>	<p>Las <i>recumandaziuns da qualidad</i> da quest document da regulaziun servan a l'autocontrolla ed a la reflexiun davart la realisaziun da las prescripziuns da la qualidad da l'assistenza e dal manaschi. Cun la dumonda da survegnir ina permissiun vegn consegnada ina posiziun davart il stadi da realisaziun da las recumandaziuns da qualidad.</p>
<i>Qualidad</i>	<p>Las directivas e recumandaziuns da qualidad ch'èn fixadas en quest document, cumpiglian aspects da la qualidad da structura, dals process e dals resultats.</p>

2 Basa legala

- Lescha davart las scolas medias en il chantun Grischun (Lescha davart las scolas medias; LSM, DG 425.000)
- Ordinaziun davart il piazzament d'uffants per la tgira e l'adopziun (OPUA; CS 211.222.338)
- Lescha chantunala davart ils uffants confidads (DG 219.050)

3 Directivas da qualidad

Las directivas da qualidad che figureschan qua sutvart èn obligatoricas e relevantas per survegnir la permissiun, quai per tut ils internats da las scolas medias en il chantun Grischun.

Nr.	Tema	Directivas
1	Procedura da recurs	<ol style="list-style-type: none">1. Igl exista ina procedura da recurs interna sur las instanzas dal plaun operativ e strategic, quai per scolaras e scolars, per collavuraturas e collavuratur sco er per confamigliars.2. La procedura da recurs è reglada en scrit ed è accessibla per tuttas e tuts.
2	Direcziun	<ol style="list-style-type: none">1. La direcziun operativa ha absolvi ina scolaziun da pedagogia sociala, da psicologia u sumeglianta ubain po cumprovar in'experientscha da plirs onns en la lavur d'educaziun, d'assistenza u da psicologia cun furnaziuns supplementaras respectivas.2. En cas d'ina responsabladad directiva u da manar glied existan u vegnan acquistadas proximamain las cumpetenzas professiunalas respectivas.3. La qualificaziun e l'abilitad da las persunas dal gremi da la direcziun operativa ston vegnir cumprovadas cun curs da vita, cun attests da scolaziun, cun referenzas irreproschablas sco er cun in attest dal medi.4. Per la controlla da la conduita sto ina nova persuna directiva vegnir annunziada cun agid dal formular previs per quai ad uras a l'Uffizi chantunal dal servetsch social.¹ (www.soa.gr.ch → Famiglias, uffants e giuvenils → Protecziun → Vostra)5. Sch'ina procedura (procedura poliziala da retschertga, procedura d'inquisiziun penala e procedura da l'Autoritad per la protecziun d'uffants e da creschids) vegn introducida cunter ina persuna directiva durant ses engaschament, sto la patruna u il patrun vegnir infurmà immediatamain davart questa procedura, incl. davart l'object da la procedura.6. La substituziun è reglada. La substituta u il substitut è adattà tant ord vista professiunala sco er persunala per las incumbensas respectivas.

¹ Sunter l'annunzia controllescha l'Uffizi chantunal dal servetsch social la conduita cun agid da l'extract 2 per las autoritads, e quai ad uras ed avant la sutscriziun dal contract. Al manaschi statti liber, da controllar la conduita tenor sia atgna valitaziun (extract privat; extract privat spezial; declaraziun persunala, che nagina procedura penala cunter sia persuna n'è actualmain pendent). Per las cunfinarias ed ils cunfinaris ston las patrunas ed ils patruns controllar supplementarmain las cumprovas dal register penal da l'exteriur.

Nr.	Tema	Directivas
3	Persunal	<ol style="list-style-type: none"> 1. Per la controlla da la conduita ston novas collavuraturas e novs collavuraturats vegnir annunziads cun agid dal formular previs ad uras tar l'Uffizi chantunal dal servetsch social.¹ (www.soa.gr.ch → Famiglias, uffants e giuvenils → Protecziun → Vostra) 2. Sch'ina procedura (procedura poliziala da retschertga, procedura d'inquisiziun penala e procedura da l'Autoritad per la protecziun d'uffants e da creschids) vegn introducida cunter ina collavuratura u in collavuratur durant ses engaschament, sto la patruna u il patrun vegnir infurmà immediatamain davart questa procedura, incl. davart l'object da la procedura.
4	Integritad persunala	<ol style="list-style-type: none"> 1. L'integritad psichica, spiertala e corporala da tut las persunas participadas è protegida. 2. I na vegnan toleradas naginas furmas da violenza, da rassissem, da mobing, da mulestas sexualas e d'abus sexuals e nagina furma da discriminaziun da scolaras e scolars sco er da collavuraturas e collavuraturats. I existan basas concepziunalas en scrit per la prevenziun: 3. L'internat prenda las mesiras preventivas necessarias. 4. L'internat fixescha il proceder en cas d'agressiuns u en cas d'in suspect correspondent. Ils cas èn documentads e l'assistenza posteriura è garantida. 5. L'internat sa confruntescha regularmain cun las tenutas e cun las pretensiuns areguard l'ir enturn cun respect tranter e cun las scolaras ed ils scolars. 6. Las scolaras ed ils scolars vegnan prendids serius en mintga cas, sch'els annunzian aggressiuns. La protecziun da la persuna ch'è pertutgada d'in surpassament dals cunfins, e la protecziun da la persuna che fa l'annunzia, èn garantidas. 7. I existan basas en scrit per la prevenziun da suicidis, che cuntegnan las prescripziuns d'agir en cas d'urgenza. 8. En cas da basegn vegnan integrads u intermediads posts spezialisads externs e purschidas da cussegliaziun externas.
5	Dretgs ed obligaziuns da las scolaras e dals scolars	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ils dretgs e las obligaziuns da las scolaras e dals scolars èn fixads en ils reglaments (p.ex. reglas da chasa). 2. Las consequenzas pedagogicas e disciplinaras suenter surpassaments da reglas èn transparentas.

4 Recumandaziuns da qualitat

Las recumandaziuns da qualitat che figureschan qua sutvart servan a l'autocontrollo.

Nr.	Tema	Directivas
1	Model directiv	1. Il model directiv exista en scrit e descriva: <ol style="list-style-type: none"> a. l'incumbensa ed il champ d'activitad da l'internat; b. las tenutas da basa, il maletg da l'uman e las finamiras supremas, tenor las qualas l'agir da las personas participadas sto sa drizzar. 2. Il model directiv è datà e sia examinaziun ha in termin. 3. Ils concepts dals internats èn vegnids deducids dal model directiv. 4. Il model directiv vegn realisà en la strategia, en las finamiras ed en las mesiras.
2a	Direcziun ed organisaziun strategica	<i>Organisaziun strategica</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. La furma giuridica e l'organisaziun da l'internat èn regladas. 2. I existan in document da fundaziun u statuts. 3. Igl è avant maun in organigram. 4. La separaziun strategic-operativa areguard il personal ed areguard l'organisaziun è garantida. 5. Tranter la direcziun strategica ed operativa n'existan naginas colliaziuns da famiglia (1. u 2. grad), ubain naginas stretgas relaziuns personalas u da fatschenta. 6. Il gremi strategic sa cumpona d'almain trais personas cun ils medems dretgs. 7. Il plaun strategic garantescha la sorveglianza interna ed è responsabel che las prescripziuns vegnian observadas. Las incumbensas, las cumpetenzas e la responsabladad da la direcziun strategica èn fixadas.
2b	Direcziun ed organisaziun strategica	<i>Management da reclamaziuns</i> Guardar directivas da qualitat.
3a	Direcziun ed organisaziun operativa	<i>Organisaziun e process</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. L'organisaziun da l'internat sa drizza tenor l'assistenza che las scolaras e ils scolars admess dovran. 2. L'internat ha ina clera structura d'organisaziun e da process cun cleras cumpetenzas e responsabladads (organigram, carnets d'obligaziuns). 3. Igl exista in manual organisatoric actual cun las basas, ils concepts, las regulaziuns, ils models ed ils musters da contracts necessaris. 4. La protecziun da datas è garantida.
3b	Direcziun ed organisaziun operativa	<i>Garanzia e svilup da qualitat</i> La garanzia ed il svilup da la qualitat èn garantids: <ol style="list-style-type: none"> a. La qualitat dals servetschs e las basas concepziunalas en scrit vegnan controlladas regularmain e meglieradas correspondentamain. b. La cuntentientscha da las scolaras e dals scolars sco er dals geniturs e da las personas responsablas per l'educaziun vegnan eruidas regularmain. Ils resultats e las mesiras da questas enquistas èn documentads.

3c	Direcziun ed organisaziun operativa	<p><i>Management dal personal</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mintga collavuratura e collavuratur ha in contract da lavur legalmain valaivel. 2. Las cumpetenzas ed ils secturs da responsabladad ch'existan per funcziun, èn documentads (descripziuns da plazzas / carnets d'obligaziuns). 3. Igl è fixà, en tge furma e quant savens che discurs da giudicament e discurs da promoziun han lieu. 4. Las collavuraturas ed ils collavuratur survegnan regularmain furmaziuns supplementaras (internas ed externas).
5a	Prestaziuns	<p><i>Assistenza, integraziun</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Las basas en scrit concernent l'assistenza e l'integraziun sociala infurmeschan davart l'orientaziun professiunala e metodica. 2. Las basas en scrit infurmeschan davart ils suandants puncts: <ol style="list-style-type: none"> a. gruppas en mira e prestaziuns b. dumber dals plazs e dals lieus disponibels c. plan da plazzas differenzià tenor roms d. dretgs ed obligaziuns da las scolaras e dals scolars (guardar indicatur nr. 9) e. procedura d'admissiun e procedura d'extrada sco er procedura da midada (guardar indicatur nr. 12) f. integraziun da geniturs u da la represchentanza legala (guardar indicatur nr. 13) g. collavuraziun u barat cun la scola e cun posts externs h. uras d'avertura e dis da manaschi i. structura da las tariffas j. istorgia da l'internat k. princips da la planisaziun dal svilup e finamira
5b	Prestaziuns	<p><i>Segirezza</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Igl exista in dispositiv per situaziuns extraordinarias e per incidents cun in basegn d'agir immediat (sco incendis, catastrofas da la natira, accidents, epidemias e pandemias, mancanza d'energia). 2. Igl exista in'analisa da las ristgas, nua ch'i èn descrittas las situaziuns da crisa e da privel relevantas sco er las consequenzas potenzialas e nua ch'èn previsas las mesiras correspudentas per dumagnar las ristgas. 3. Las collavuraturas ed ils collavuratur èn scolads per ir enturn cun cas d'urgenza.
5c	Prestaziuns	<p><i>Nutrimint</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. I existan basas che descrivan l'ir enturn cun victualias. 2. Ils criteris per la puschida alimentara èn fixads. Ils basegns individuals vegnan resguardads commensuradamain. 3. La puschida alimentara è variada ed equilibrada e resguarda ils aspects da la prevenziun da la sanadad.
5d	Prestaziuns	<p><i>Provediment da la sanadad ed intervenziun en cas da crisas</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. I existan basas en scrit davart il provediment da la sanadad e davart la prevenziun da la sanadad. Questas basas infurmeschan davart: <ol style="list-style-type: none"> a. mesiras per promover la sanadad b. proceder en cas da malsogna c. segirezza da l'administraziun da medicaments d. intermediaziun a persunas medicinalas spezialisadas 2. Igl exista in dispositiv per accidents, cas d'urgenza e malsognas acutas.

5e	Prestaziuns	<p><i>Igiena e nettegiament da las localitads</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. L'internat ha in concept d'igierna sco er in plan da nettegiament e da dismessa. 2. L'infrastructura e las localitads èn nettas e tgiradas.
6	Edifizis, equipament	<ol style="list-style-type: none"> 1. L'internat ha avunda chombras per porscher in alloschi modern che correspunda als basegns a las scolaras ed als scolars. 2. I existan locals cuminaivels sco er zonas sanitaras convegnentas e modernas.
7	Direcziun	Guardar directivas da qualidad.
8	Persunal	<ol style="list-style-type: none"> 1. L'internat posseda il persunal necessari per satisfar als basegns da las scolaras e dals scolars. <p>Ulteriurs puncts, guardar directivas da qualidad.</p>
9	Dretgs ed obligaziuns da las scolaras e dals scolars	<ol style="list-style-type: none"> 1. Per tut las scolaras ed ils scolars exista in contract da dimora cun ils termins correspundents per schliar il contract. 2. En cas da personas minorennas han ils geniturs resp. la represchentanza legala invista da tut las fatschentas giuridicas sco p.ex. contracts e convegnas ed els suttascrivan quellas. 3. La moda e maniera da l'infurmaziun a las scolaras ed als scolars vegn fatga resguardond lur vegliadetgna. 4. L'internat infurmescha en scrit las scolaras ed ils scolars sco er lur represchentanzas legalas davart lur dretgs e lur obligaziuns. 5. L'ir enturn cun il consum da drogas legalas ed illegalas è reglà. <p>Ulteriurs puncts, guardar directivas da qualidad.</p>
10	Integritad persunala	Guardar directivas da qualidad.
11	Autodeterminaziun e sfera intima	<ol style="list-style-type: none"> 1. Partenadis vegnan pussibilitads. Eventualas regulaziuns en chausa èn transparentas e communitgadas avertamain. 2. L'internat ha ina tenuta transparenta envers dumondas da sexualitad. 3. Agids en cas da dumondas ed en cas da problems relevants pertutgant il partenadi e la sexualitad vegnan purschids resp. intermediads, p.ex. aspects relevants per la sanadad e per la cuntracepziun.
12	Procedura d'admissiun, da midada e d'extrada	<ol style="list-style-type: none"> 1. L'admissiun da scolaras e scolars minorens e l'ir enturn cun scolaras e scolars minorens è reglada legalmain ed ils geniturs u la represchentanza legala èn integrads. 2. La procedura d'admissiun e d'extrada ed eventualmain ina procedura da midada interna èn descrittas. 3. Igl exista in catalog da clers criteris per l'exclusiun.
13	Geniturs u represchentanza legala	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ils geniturs resp. la represchentanza legala san, tgi ch'èn lur personas da contact. 2. Ils geniturs resp. la represchentanza legala èn infurmads davart lur dretgs e lur obligaziuns. 3. Per tut las decisiuns giuridicamain relevantas vegnan consultads ils geniturs resp. la represchentanza legala.